

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ผู้วิจัยต้องการสร้างรูปแบบการบริหารแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาทโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด เขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนไว้ 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 สํารวจข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ และความคิดเห็นของการบริหารแหล่งการเรียนรู้ของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท

ในขั้นตอนนี้มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ด้านการบริหารและแหล่งเรียนรู้ เพื่อนำมาเป็นกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถามและกรอบความคิดในการสร้างรูปแบบการบริหารแหล่งการเรียนรู้
2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท ตามเอกสารแนวคิดทฤษฎี และหลักการที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาตาม ข้อ 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด
3. นำแบบสอบถามไปสอบถามข้าราชการครู ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท
4. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของข้าราชการครูที่ตอบแบบสอบถามด้วยโปรแกรม Word
5. นำข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วมาสร้างเป็นคำถามเพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม

6. จัดสนทนากลุ่ม โดยเตรียมห้องสนทนา และอุปกรณ์ที่ต้องใช้ให้พร้อม และผู้วิจัยเป็นพิธีกรเอง

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบ การบริหารแหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. การสรุปรวบรวมและวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนาทุกคน ทั้งกิริยาต่าง ๆ ของผู้ร่วมสนทนา เพื่อสรุปความคิดเห็นเหล่านั้นให้เกิดความชัดเจนมากที่สุด
2. สร้างรูปแบบการบริหารแหล่งการเรียนรู้จากการสรุปวิเคราะห์ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงที่ 1

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท จำนวน 15 โรงเรียนมีจำนวนข้าราชการครูทั้งหมด จำนวน 630 คน (สภามัญศึกษาจังหวัดชั้นนาท 2546 : 8)

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 เป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชั้นนาท จำนวน 242 คน โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ Krejcie และ Morgan (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 39-40)

1.2 เทียบอัตราส่วนของข้าราชการครูแต่ละโรงเรียน กับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เพื่อคิดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน และเลือกหน่วยตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูสังกัดเขตพื้นที่
การศึกษาชยันนาท ปีการศึกษา 2546

ลำดับที่	โรงเรียน	ข้าราชการครู	จำนวนที่ต้องการ
1	ชยันนาทพิทยาคม	126	48
2	ชยันนาทพิทยาคม 2	33	13
3	ศึกษาสงเคราะห์ชยันนาท	40	16
4	อูลิตไพบูลย์ชนูปถัมภ์	42	16
5	สาครพิทยาคม	28	11
6	สรรพยาวิทยา	54	20
7	บุญนาคพิทยาคม	34	13
8	ชยานุกิจพิทยาคม	18	7
9	ครูประชาสรรค์	79	30
10	ห้วยกรดวิทยา	21	8
11	หันคาพิทยาคม	52	20
12	หันคาราษฎร์รังสฤษดิ์	25	10
13	วัดสิงห์	37	14
14	ศรีสโมสรรวิทยา	19	7
15	เนินขามประชารัฐอนุเคราะห์	22	9
	รวม	630	242

ช่วงที่ 2

2.1 สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1.1 กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมสนทนา

- 1) ต้องมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 15 ปี
- 2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี
- 3) มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่า ปริญญาตรี
- 4) ต้อง เป็นข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่

การศึกษาชั้นนาท

2.1.2 สุ่มโรงเรียนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มสนทนา มา 4 โรงเรียนโดยวิธี
จับฉลาก และคัดเลือกมาโรงเรียนละ 2 คนรวมเป็น 8 คน ตามคุณสมบัติข้อ 2.3.1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม
และการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ช่วงที่ 1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

1.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ ตอบแบบสอบถาม
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยนาท แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบราย
การ (Checklist)

1.2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ เกี่ยวกับปัญหาการ
บริหารแหล่งการเรียนรู้ 8 ด้าน คือ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์
สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและ
นันทนาการ

ช่วงที่ 2 การสนทนากลุ่ม

ในการสนทนากลุ่มสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือประเด็นคำถาม ที่ใช้ในการสอบถาม
กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 8 ประเด็น และ การใช้วงจรเดิมในกระบวนการบริหารเพื่อสร้างรูปแบบการ
บริหารแหล่งการเรียนรู้

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ช่วงที่ 1

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเนื้อหา มาประมวลเป็นข้อคำถามในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามจากเอกสารและหลักทางวิชาการตามภารกิจ แต่ละด้านทั้ง 8 ด้าน ห้างสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ

2.1 เป็นแบบสอบถามเพื่อถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวของ ข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยนาท

2.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 64 ข้อ นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

3. หาคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารแหล่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน คือ

3.1 นายประยุทธ์ ศรีตรา ศึกษาพิเศษ 7 กรมสามัญศึกษาจังหวัดชัยนาท
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2 รศ.ดร.ธานี เกสทอง รองศาสตราจารย์ สถาบันราชภัฏ นครสวรรค์
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.3 ผศ.ยรรยงค์ ยรรยงเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันราชภัฏ นครสวรรค์
ผู้เชี่ยวชาญระเบียบการวิจัย

3.4 ผศ.ดร. วิรัช จงอยู่สุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันราชภัฏ นครสวรรค์
ผู้เชี่ยวชาญระเบียบการวิจัย

3.5 ผศ. ธนศ มีศรีสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันราชภัฏ นครสวรรค์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

4. ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อคิดเห็น และข้อมูลจากการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ต่อไป

5. นำร่างเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับข้าราชการครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามและนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ทางสถิติโดยคำนวณ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach ได้เท่ากับ 0.89

ช่วงที่ 2

นำปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง มาสร้างประเด็นคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ช่วงคือ

ช่วงที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชัชานา

1. นำแบบสอบถามที่ได้แจกไปเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2546 กลับคืนมา ครบทุกฉบับ

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 คำถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 คำถามตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารแหล่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชัชานา โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำถาม ทั้งรายด้าน และรายข้อ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์. 2528 : 179) ดังนี้

1.00 – 1.50	หมายถึงมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	หมายถึงมีปัญหาในระดับน้อย
2.51 – 3.50	หมายถึงมีปัญหาในระดับปานกลาง
3.51 – 4.50	หมายถึงมีปัญหาในระดับมาก
4.51 – 5.00	หมายถึงมีปัญหาในระดับมากที่สุด

ช่วงที่ 2 ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ณ ห้องประชุม บุญภาคพิทยาคม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม แหล่งการเรียนรู้ ในประเด็นปัญหา 8 ประเด็น แล้วนำมาสรุปความคิดเห็นสร้างรูปแบบการบริหารแหล่งการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการของ PDCA คือ

- 2.1 การวางแผนงาน / โครงการในการดำเนินงาน
- 2.2 จัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน
- 2.3 จัดบุคลากรรับผิดชอบในการดำเนินงาน
- 2.4 จัดทำพรณงานในหน้าที่ ที่รับผิดชอบ
- 2.5 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน
- 2.7 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดดำเนินการ
- 2.8 ติดตามประเมินผลและรายงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้สำหรับทดสอบเครื่องมือ

1.1 ค่าความตรง (Validity) ตามเนื้อหาของแบบสอบถาม

ทั้งฉบับโดยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

1.2 ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา (α -Coefficient) จากสูตรดังนี้ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2528 : 196)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X})

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)